



בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 768 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 640 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ד אלול תשפ"ג

999 ה'תשפ"ג

"סֶמֶר מִפְּחָדָךְ בְּשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֲתִי"

מבאר הגר"ח"י מישקובסקי שליט"א: רבנו חיים מוולאז'ין זצ"ל פירש בדרשתו הידועה את הפסוק שאמר דוד המלך (תהלים קיט, קכ): "סֶמֶר מִפְּחָדָךְ בְּשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֲתִי", ששני חלקים הם: "סֶמֶר מִפְּחָדָךְ בְּשָׂרִי" זה עניין לעצמו עוד לפני "מִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֲתִי", והמשיל על זה משל, ונבארו במושגים השייכים אלינו: בעיצומם של ימי מלחמת העולם השנייה, היה יהודי בודד, מיוסר, אשר ביום מן הימים גופו לא עמד עוד ברעב ובייסורים, עד אשר התעלף וייחל למוות שיגאלהו מצרותיו. והנה בא יהודי אחד וסיכן את נפשו כדי להצילו, הניחו במקום סתר ופרס לו מלחמו עד ששיקמו. לאחר שהסתיימה המלחמה, דאג להשיאו אישה, וכשפתח עסק גדול - מינהו כעובד בכיר. ויהי היום נתן לו מיטיבו סכום כסף גדול, כדי שיהא כבסיס לעסק, אך הלה לקח סכום כסף זה ונתנו לאדם אחר, מתחרה, אשר פתח בכסף זה עסק אשר מוטט את עסקיו של אותו יהודי אצילי, אשר היטיב אתו כל השנים, עד אשר איבד הוא את כל כספו. כאשר ייתבע אותו בוגד למשפט, הלא הרבה קודם למשפט עצמו - נוכח כאן פחד מהבושה הנוראה שעוטפת אותו. "סֶמֶר מִפְּחָדָךְ בְּשָׂרִי" - הלא הקב"ה הוא זה שהחיה אותי, שדאג לי ופרנס אותי כל הזמנים והיטיב עמי כל כך, ולו אני חוטא... ויותר מזה, חטאתי בכסף עצמו שהוא נתן לי... הקב"ה נתן לנו מתנות לאין סוף: בריאות, חיים, כוח לעשות חיל, ועם אלו אנו חוטאים ונותנים כוח לסטרא אחרא... ועל זאת 'סֶמֶר מִפְּחָדָךְ בְּשָׂרִי' - שאינני מסוגל לעמוד לפניך מעוצם הבושה.

כך היה גם רבי שלום שבדרון זצ"ל, מנגן בניגונו המיוחד והכובש, חוזר על הפסוקים בשיר השירים (שיר השירים ה, ב): "קול דודי דופק פתחי לי" - דופק הקב"ה על מפתחי לבבנו וקורא: פתחו לי את לבכם! הקב"ה פונה אלינו בכינויים של חיבה - "אֶחָתִי רַעֲיָתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי". הקב"ה קורא אלינו בקריאות חיבה רבות, מתחנן אלינו שנשוב אליו, אך מה התשובה הבאה מאחורי הדלת? "פִּשְׁטִיתִי אֶת פִּתְנֵי אֵיכָה אֶלְבָּשָׁנָה, רִחַצְתִּי אֶת רַגְלֵי אֵיכָה אֶטְנַפֵּם" (שיר השירים ה, ג).

היה רבי שלום זצ"ל ממשיך (שיר השירים ה, ה): "קִמְתִּי אֲנִי לִפְתַּח לְדוֹדִי" - כשבסוף החלטתי לקום ולפתוח, לשוב אל דודי - "וְדוֹדִי חָמַק עִבְרָ" (שיר השירים ה, ו). מתעכבים, משתהים, מסרבים לפתוח את הלב, נמנעים מלשוב, וכשנזכרים - כבר חלף לו יום כיפור, כבר חמק הדוד ועבר. ואז - 'אפילו הביא כל אילי נביות שבעולם - אין מוחלים לו'. מאום כבר לא יועיל. לפתוח - צריך עכשיו! חודש תשרי הוא כבר חודש המשפט שמי יכולנו. אם כי גם אז המצב הוא 'בְּהִמְצָאוֹ' - קלה התשובה ורצויה. אך עדיין מסרבים אנו לקום ולפתוח את הדלת לקראת דודי המתחנן שנשוב אליו. 'ולנו בושת הפנים!...'

מערכת 'ברינה יקצור' מאחלים לכל בית ישראל שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה

לכל חג ומועד, יש את עניינו המיוחד לו - אשר לשמו נקבע בתורת אמת - ובא לידי ביטוי בפרטי המצוות, המנהגים, ותקנות חז"ל המיוחדות למועד זה.

והנה, כאשר מתבוננים במצוות ראש שנה, ובמאמרי ותקנות חז"ל אודות כללות תוכן היום, מוצאים אנו שני עניינים עיקריים - השזורים במצוות, מנהגי ותפילות החג, אשר מלבד זאת שבהשקפה ראשונה נראה כי אין כל שייכות ביניהם, הרי שלכאורה הם אף מנוגדים וסותרים זה לזה. מחד, מצינו בדברי חז"ל מחד: מצינו בדברי רז"ל כי ראש השנה הוא יום הכתרת המלך - מלכו של עולם - הקב"ה. וכדברי הגמרא המפורסמים (ראש השנה טז): "אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם". וחוזר ונשנה הוא בנוסח התפילה - "מִלְכָּךְ עַל הָעוֹלָם כּוֹלוּ בַכְבוֹד", "מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל", "מִלְכָּךְ עַל כָּל הָאָרֶץ"...

ומובן, שפעולת ההכתרה היא על ידי קבלת העם את עול המלך, וביטול מציאותם מכל וכל; וכפי הנראה במוחש ב'מלכותא דארעא', שהכתרת המלך נעשית על-ידי שאנשי המדינה מקבלים עליהם את עולו, באופן שמבטלים מציאותם כלפיו לגמרי - לבל יעשו עוד דבר כפי רצונם הם, אלא כל מציאותם והנהגתם תהיה אך ורק כרצון המלך וחפצו. אשר דוקא ביטול באופן כזה, הוא המעורר אצל המלך את הרצון לקבל על עצמו את עול המלוכה. ומאידך: ראש-השנה הוא 'יום הדין' על כל צרכיו של האדם. לא רק צרכיו הרוחניים, אלא גם הגשמיים. ואדרבה, עיקר הדין בראש-השנה הוא על גשמיות. וכפי שמובא ומפורש בהגהות מיימוניות ש"אין אדם נידון בראש-השנה אלא לענייני עולם הזה". ולכן מבקשים בתפילות היום אודות בני חיי ומזוני - "כתבנו בספר חיים טובים", "כתבנו בספר פרנסה וכלכלה" וכיוצא בזה.

ומתעוררת התמיהה - כיצד יכול היה להכיל בנפשו ב' תנועות הפכיות בו זמנית: לרצות באמת ולהתחנן על חסרונות כ'פרנסה וכלכלה" הנזקקים אך ורק להשלמת מציאות עצמו, בה בשעה שנדרשת ממנו תנועה של עמידה בהכנעה ובהתבטלות מוחלטת? ואפשר לבאר ש'בקשת צרכיו בראש-השנה מהוה המשך ממש לעבודת הכתרת המלך - כי עיסוקו של היהודי בצרכיו אינו משום שמרגיש את מציאות עצמו ואת החסר לו, אלא אדרבה: כל מעייניו נתונים בהכתרת המלך, ולכן, מבקש ומתחנן שיתאפשר לו לבצע את חלקו בעבודה זו, על-ידי שיושפעו לו צרכיו, בהם יביא לידי פועל את "מלוך על העולם כולו בכבודך". העובדה שכך היא עבודת היום אפשר לראות בהפטרה שקוראים בראש השנה - הפטרת חנה.

חנה הרבתה בתפילות על מנת להיפקד בזרע של קימא (וידוע שהקב"ה מתהווה לתפילות של הצדיקים ולכן עשה את האמהות עקרות), שאפילו עלי חשבה לִשְׁפָּרָה (חנה אמרה לעלי לא שִׁפְרָה אני אלא קִשְׁרָה), ולבסוף היא נפקדה בראש השנה. ומדוע היא כל כך הרבתה בתפילות לזכות לפרי בטן, כי היה לה חסר בעבודת ה' והיא רצתה שבתפילותיה היא תענה ובכך היא תשלים את החסר לה בעבודת ה', וזו הסיבה מדוע אנו מתפללים לבני חיי ומזוני, ויחד עם זאת אנו ממליכים את המלך - הקדוש ברוך הוא, עלינו.

אם כן יש לנו יומיים בהם בשנה בהם נקבע לנו כל מה שיקרה בשנה הבאה עלינו לטובה, על כן צריכים להתאמץ כמה שיותר הן בהמלכת המלך והן בתפילות לבני חיי ומזוני. ונזכה לכתובה וחתימה טובה ושנה טובה.

לראש השנה מספר שמות

יום תרועה, יום הזיכרון ויום הדין. אולם השם הכללי שנקבע ליום זה הוא 'ראש השנה'. וכן המסכת העוסקת בענייני דיומא נקראת 'מסכת ראש השנה'. והעניין בזה - שם מעיד על תוכן ומהות, ואם כן השם 'ראש השנה' מגדיר את מהות היום, שהוא תחילת וראש השנה החדשה, והגורם שיום זה נבחר ליום הדין. מסיבה זו אף נברא האדם בראש השנה, ונאמר לו 'ראה כל מה שבראתי - בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי'.

תקיעת שופר בראש השנה שחל בשבת

מצוות עשה מהתורה לתקוע בשופר בראש השנה, שנאמר "וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ... יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם" (במדבר כט, א). דרשו בגמרא (מסכת ראש השנה) שבאומרו "יום תְּרוּעָה" - הכוונה לתקיעת שופר, ובכל זאת, אף שמצוות תקיעת שופר היא מדאורייתא, כשחל ראש השנה בשבת - אין תוקעין, שמאחר שאין הכל בקיאים בתקיעת שופר, ילך אצל הבקי ללמוד לתקוע, יעביר השופר ד' אמות ברשות הרבים ויתחייב סקילה.

ולכאורה, יש להבין הטעם שנדחתה מצוה דאורייתא חשובה כל כך כתקיעת השופר, שבא לבלבל השטן, בגלל חשש שמא אחד יטעה ויעביר השופר ד' אמות בראש השנה. רואים אנו מה חומרתה של השבת, שהמצווה הכי חשובה נדחת בכלל סייגים שתיקנו חכמים לשמירת השבת. ויש להוסיף, שהנה ישראל שחטאו כל השנה, בעלות קול השופר ביום הדין מצפים שזכות התקיעות יהיו לסגור עלינו. זה כשחל ראש השנה בחול. אבל כשחל בשבת, הורו חז"ל שלא לתקוע, אך תימצא לנו זכות להצדיקנו ביום הדין? לכך באה השבת, שהיא בת זוג לישראל, לפני כיסא כבודו, ובזכות שישראל משמרים השבת כראוי, הקב"ה מוחל עוונותיהם של ישראל. אבל כל זה דווקא כשישראל מקיימים השבת כהלכתה, אבל כשאין משמרים את בת זוגם כראוי, ומחללין כבודה ברבים - איך תיעשה השבת סגור להצדיק משפטנו?

ורבי לוי יצחק מברדיצ'וב - סנגורם של ישראל, היה מסביר טעם נוסף מדוע אין תוקעין בשופר בראש השנה שחל בשבת, שהרי ספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, וכידוע שבשבת אסור לכתוב, אלא אם כן הכתיבה היא לחיים, שהוא בבחינת "פיקוח נפש דוחה שבת".

רבינו אליהו מזרחי שואל: מדוע גזרו חז"ל שלא לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת, בגלל חשש שמא יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים, ולא אמרו מהסיבה הפשוטה - שמא יתקן כלי שיר, שהוא חשש כללי ולא דווקא לשופר? ותיריך הט"ז (ס' תקפ"ח ס"ק ה): כיוון שקול השופר לא ניתן לשיר אלא לתקוע תקיעה של מצוה, לכן לא גזרו. ועוד, שחז"ל אין להם לגזור ולעקור לגמרי דבר תורה שצוותה לתקוע ביום זה, רק כשחל ראש השנה בשבת, מה שתקנו חז"ל, לא נחשב שנעקר לגמרי, כיון שבשנה רגילה כשחל בחול - תוקעים.

יום א' של ראש השנה שחל בשבת

בעל ה"ערוך לנר" (מלוא העומר) מספר דבר שאינו ידוע כלל לרבים: השנים שבהן חל יום א' של ראש השנה בשבת, היו השנים הטובות ביותר של עם ישראל, שנים שבהן הכירו

מלכי האומות בכוחו ובסגולתו של עם סגולה ולא הצרו לו במאומה. ומאיך, ממשיך ה"מלוא העומר", השנים שבהן חל יום א' של ראש השנה בשבת, היו השנים הקשות ביותר של עם ישראל, בשנים אלו אירעו חורבנות בתי המקדש, והתרחשו צרות ופוגרומים נוראיים. הכיצד?! איך אפשר להסביר את פשר התופעה הפלאית הזו, כאשר דווקא כשחל יום א' של ראש השנה בשבת - נטו אירועי השנה לכאן או לכאן? תירוצו של בעל "מלוא העומר" צריך לזעזע ולהחריד כל מי שדם יהודי זורם בעורקיו, וכך כתב: כאשר חל יום א' של ראש השנה בשבת, השבת היא 'מאן-דאמר', ואז באה היא לפני הקב"ה בדברי סניגוריה על עם ישראל, ומשתדלת להמתיק את דינם. יש שנה שהקב"ה מאזין לדברי הסניגוריה הללו, וגזור את הדין לטובה, ויש שנה שבה אינו מוכן לשמוע לדבריה של שבת קודש.

את דבריו מסביר ה"מלוא העומר" על פי משל: אחר משרי המלך החשובים הואשם בעבירה חמורה, ונפסק גזר דינו למוות. לא עזרו כל השתדלויות מקורביו שניסו לדבר על לב המלך כדי שיחון אותו. המלך סירב לשמוע. והנה, אשת השר היתה התופרת של בגדי המלך, ובשל כך היו לה קשרים רבים בחצר המלכות. משראתה בצרת בעלה, הבטיחה לו שתמליץ טוב עליו לפני המלך עד שיחון אותו ממוות לחיים. וכך עשתה. הלכה לארמון המלוכה והתחננה לפני המלך, תוך שהיא מזכירה אף את עובדת היותה תופרת הבגדים המלכותיים: "אדוני המלך, אם בעלי יומת על ידך, גם אני לא אוכל יותר לשרת אותך", אמרה. והנה ראה זה פלא; מה שלא הצליחו לעשות השרים וכל יתר המקורבים, הצליחה אשה זו לעשות ברוב חכמתה, והמלך חנן את בעלה.

וממשיך ה'ערוך לנר' במשלו: לימים, שר נוסף בחצר המלוכה חטא למלך, ויצא גזר דינו למוות, וגם לאשתו היו תפקידים חשובים בחצר המלכות, והבטיחה לו להשתדל אצל המלך. הלכה האשה אל המלך ודיברה לפניו, כאשר עשתה חברתה. אך ראה זה פלא, דברי האשה השנייה לא התקבלו על לב המלך! התעניינו השרים בסיבת העניין, מדוע קיבל המלך את טענותיה של זו וסתר את דבריה של זו? מסביר ה'ערוך לנר': נכון שגם דבריה של האשה השנייה נאמרו בטוב טעם, ואמורים היו להתקבל על לבו של המלך, אבל הבעיה הייתה שעל פניה נראו סימני חבלה כתוצאה ממכות שהיכה אותה בעלה הרשע...

אמר לה המלך: בוודאי שאני רוצה שתמשיכי לעבוד בחצר המלוכה, ודווקא בשל כך אוציא להורג את בעלך, כדי שגם את תישארי בריאה ושלמה..."

וזו גם התשובה לשאלתנו - מדוע השנים בהן חל יום א' של ראש השנה בשבת, היו מהן שנים טובות ביותר, והיו מהן שנים רעות ביותר. בשנים בהן עם ישראל שמר את השבת - האזין הקב"ה לדברי הסניגוריה של השבת, ופדה את עמו מכל צרה ומצוקה, אולם בשנים בהן היתה השבת מחוללת ובזויה, פנה ה' אל השבת, ואמר לה: בתי, דווקא בגלל שאני כה אוהב אותך ורוצה בטובתך, אאבד את בניי מהעולם, ח"ו, כיוון שרק כך אוכל להביאם לשמירת השבת...

וזו תוכחת מגולה לכל מקדשי שביעי, שישתדלו לשמור על שְׁבֶתָם בקדושה רבת, ולא יעלו על שולחנם בשבת דברי הבל ושטות, אלא ישמיעו באוזני בני הבית רק דברי תורה, מוסר וחיזוק, ואז יתקבלו בשמים דברי הסניגוריה של שבת קודש על עם ישראל!

[רבי יצחק זילברשטיין שליט"א - "טובך יביעור" ח"א, ע' ש"ז]

זבחי אלוקים רוח נשברה, לב נשבר ונדכה...

לא תבוזה - סיפור

את הסיפור הבא סיפר רבי בנימין ארנשטיין: הרב מפוניבז', רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, הגיע פעם לאמריקה לצורך גיוס תרומות לטובת מוסדותיו בארץ הקודש, אך הפעם נראה היה שמשמית הגיוס נידונה לכישלון חרוץ. בכל בית שבו נסה הרב מפוניבז' לבקר, היו הווילונות סגורים והאורות מעמעמים. נראה היה כי אף אחד אינו בבית. כשחקר את פשר העניין, נודע לו כי באותה שעה נערך עימות פומבי בין מתפללי בית הכנסת האורתודוקסי בעיר לבין חברי הטמפל הרפורמי, בנוכחות כל דוברי הקהילות היהודיות באזור. מכיוון שלא היתה תועלת בהמשך ניסיונות גיוס התרומות באותו יום, החליט הרב ללכת להאזין לדיון. כשנכנס הרב מפוניבז' לאודיטוריום הגדול, היה זה בדיוק כאשר הרבאי של הטמפל הרפורמי עשה את דרכו לכוון הקתדרה. הוא פתח בפניה לנשיא בית הכנסת האורתודוקסי: "מיסטר נשיא בית הכנסת האורתודוקסי", הוא קרא בהירות, "עמוד בבקשה על רגליך". הנשיא קם בציטנות, ונעמד במקומו. "הגד לי, מיסטר נשיא בית הכנסת האורתודוקסי", תבע הרבאי הרפורמי, "האם אתה שומר שבת?" באותה תקופה, שמירת שבת באמריקה הייתה ניסיון קשה מאוד. רבים, אפילו מבין אלו שנחשבו לדתיים, הלכו לעבוד בשבת אחר הצהריים, לאחר שהתפללו בבוקר בבית הכנסת. נשיא בית הכנסת האורתודוקסי הסמיק מבושה. "אתה חייב להביך", הוא גמגם. "יש לי אשה וחמשה ילדים לכלכל..." "אני חוזר על השאלה שלי, מיסטר נשיא", קטע אותו הרבאי הרפורמי, "האם אתה שומר שבת?" הנשיא ניסה להתחמק, ולנאום על חשיבות השבת וקדושתה בעבורו. "רק תענה לי ישר ולעניין", דרש הנשיא הרפורמי בקשיחות, "האם אתה שומר שבת?" הנשיא ניסה להשתמט שוב מהשאלה, באמצעות הסבר על כמה קשה ליהודי שומר שבת באמריקה למצוא עבודה. אבל הרבאי הרפורמי מחה: "ענה לי ב'כן' או ב'לא'. האם אתה שומר שבת?" הנשיא הסמוק של בית הכנסת האורתודוקסי נאלץ להודות, וענה בשלילה. הרבאי הכריז בחיך שבע רצון: "סיימתי. אם אפילו נשיא בית המסת האורתודוקסי לא שומר שבת, מובן שזה לא כל כך חשוב". מתח שרר באוויר. איך יוכל הרב האורתודוקסי להעלות טענה שכנגד להוכחה הניצחת שהוא עצמו סיפק? הפעם, כבר בתחילה ברור היה שהרפורמים ניצחו בעימות. לפני שהרב האורתודוקסי הספיק לגשת לדוכן, ביקש הרב מפוניבז' את רשות הדבור. משנתנה לו הרשות, פתח הרב כהנמן באנגלית רצוצה: "מיסטר נשיא של הטמפל הרפורמי", הוא קרא, "עמוד בבקשה על רגליך!" הנשיא קם. הרב מפוניבז' פנה אליו בשאלה: "הגד לי, מיסטר נשיא הטמפל הרפורמי, האם אתה שומר שבת?" הנשיא פרץ בצחוק גס. "ודאי שלא!" השיב. "אם אפילו נשיא בית הכנסת האורתודוקסי, שטוען שהוא מאמין בשבת, לא שומר אותה, קל וחומר שאני לא!" "תודה רבה לך", אמר הרב כהנמן כשחיוך קל ניכר על פניו. "אתה יכול לשבת". הרב מפוניבז' פנה לנוכחים, והכריז: "מי שחושב שנשיא בית הכנסת האורתודוקסי ונשיא הטמפל הרפורמי ענו אותה תשובה, אינו מבין דבר ביהדות. כשנשיא טמפל הרפורמי הצהיר כי הוא אינו שומר שבת, הוא אמר זאת בגאווה ובעזות. ואלו כשהנשיא האורתודוקסי הודה כי אינו שומר שבת, הוא הסמיק מבושה. כולם ראו עד כמה קשה היה לו להודות בדבר". "אמנם אינני יכול להצדיק את העובדה שנשיא בית הכנסת האורתודוקסי אינו שומר שבת", המשיך הרב מפוניבז', "אך אצל הקב"ה יש הבדל עצום בינו לבין נשיא הטמפל הרפורמי. נשיא בית הכנסת האורתודוקסי מתבייש בעבירה שלו, ולכן יש תקוה שהוא יתגבר על הניסיון, ויום אחד יתחיל לשמור שבת. אך לעומתו, נשיא הטמפל הרפורמי גאה בדרך החטאים שבחר

לעצמו, ולכן יש תקוה מעטה מאוד שהוא יתחרט על עוונותיו". "רבותיי, כעת מבין אני סוף-סוף את התשובה לשאלה שהציקה לי", הוא הוסיף, "הנביא אומר (ישעיהו א, יח): 'אם יהיו חטאיכם כשָׁנַיִם כְּשָׁלֹג יִלְבְּנוּ'... מדוע הפסוק מדמה את עוונותינו לצבע אדום? לא היה מתאים יותר לדמותן לצבע שחור, שהוא ההפך המוחלט של לבן?" שאל הרב, וענה תשובה משלו: "אם פניו של החוטא מאדימות מבושה, אזי יש תקוה שיום אחד יחזור בתשובה על עברותיו, ואז הן ילבינו. אחרת, אין לו תקוה כלל..."

רבי אליהו לופיאן זצ"ל נוהג היה לעתים תכופות לצטט את רבי איצ'לה בלאזר זצ"ל, שאמר: אם אדם חוטא, אך אחר כך נאנח בצער על העברה, בשמים נכתב: 'אדם פלוני חטא בעברה המסוימת הזאת, אבל נאנח אחר כך'. אם אדם חוטא בלי להיאנח, בשמים נכתב: 'האדם הזה חטא בעברה המסוימת הזאת מבלי להיאנח'. 'המרחק בין זה לזה', הדגיש רבי אליהו זצ"ל, "גדול יותר מהמרחק בין השמים לארץ!" ומתוך האור - דוד המלך]



"ותשליך במצולות ים כל חטאתם" - תקיעת

השופר של בעל ה'רוקח' בלב ים - סיפור

בשנת ה' אלפים ת"ק יצא רבי אליעזר רוקח זצ"ל (בעל מחבר ספר 'מעשה רוקח') בדרכו לארץ ישראל, כששניים מתלמידיו מתלווים אליו כדי לשמשו בדרך.

והנה, בליל ראש השנה, בעוד הספינה שטה על פני הים, פרצה לפתע רוח סערה. הספינה החלה מיטלטלת אנה ואנה, הרוחות החזקות הניעוה בכל כוחן, הניפוה והשליכוה על הגלים הגועשים. הספינה דמתה באותה שעה לקליפת אגוז המקפצת על פני המים. שמץ של תקוה היה עוד בלב אנשי הספינה, בראותם כי אין הספינה טובעת למרות כל גלי הסערה, אך הספינה הרעועה לא יכלה לעמוד זמן רב בפני לחץ המים הסוערים, וסדקים החלו נובעים בקורות העץ הבלות של הספינה. אט-אט החלו המים פורצים אל הספינה, והיא החלה שוקעת במצולות הים.

המלחים טרחו כמטורפים; אלו ניסו לשאוב בדליים את המים שחדרו פנימה, ואלו ניסו לסתום בקצות אצבעותיהם את הסדקים שבקורות הספינה, אך כל מאמציהם היו לשווא...

כל אותה עת ישב הגאון רבי אליעזר בחדרו, שקוע ברעיונותיו הקדושים, וכל מעייני רוחו נתונים לדברים שבקדושה. כל כך היה שקוע במחשבותיו, עד כי לא חש כלל בנעשה בספינה!

תלמידיו, שידעו מה גדול כוחו של רבם בתפילה, נכנסו אליו כדי שיבקש רחמים מלפני בעל הרחמים שיחוס וירחם עליהם, אך בכל פעם כשנכנסו לחדרו וראוהו שקוע בשרעפיו - נרתעו לאחוריהם, ולא העזו להפריעו.

כיוון שבאו מים עד נפש וראו כי קרובה שעתם למות, חזרו ונכנסו לחדרו של רבם, ונגעו בו.

מיד נייעור ממחשבותיו ופנה אליהם: "מה אתם מבקשים?" געו התלמידים בבכייה וצעקו: "רבנו, למה אתה מחריש?! הלא בצרה גדולה אנחנו! וסחו לפנינו כל הנעשה.

ענה רבנו ואמר: "הזדרזו והביאו לפני שופר, ולכשיעלה עמוד השחר - נתקע כדי לקיים מצות תקיעת שופר".

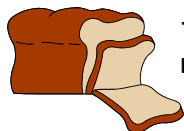
כיוון שתקע בשופר, מיד עברה רוח אחרת בים, המים שקטו מזעפם והסערה חלפה.

המלחים שאבו את המים שחדרו לספינה, תקנו את לוחות העץ והמשיכו בדרכם לחוף מבטחים.

לימים, משסיפרו מעשה זה לרבי בונים מפשיסחא זצ"ל, אמר: בטוחני כי רבי אליעזר לא נתכוון להשקיט הסערה בתקיעתו; רבי אליעזר ראה את הסער הגדול, והבין שחייהם נתונים בסכנה, ומשכך - היו כל מעייניו נתונים לרצונו העז לזכות לקיים את מצוות היום בטרם ישקעו במצולות, אך זכות המצוה עמדה לו והים נח מזעפו!

סימנים לראש השנה - סדר ליל ראש השנה

*נקדים ונאמר שרבו המנהגים בסדר ליל ראש השנה, וינהג האדם לפי מנהגי אבותיו.



טובלים את פרוסת החלה בדבש או בסוכר וי"א לטבול עם מעט מלח, לפני שמברכים המוציא לחם מן הארץ.

תמר

לוקחים תמר, מברכים עליו: ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא פרי העץ. טועמים ובולעים מעט ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.



לוביא (רביא)

לוקחים לוביא ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שירבו זכותינו ותלבבנו.



כרתי (דומה לבצל ירוק)

לוקחים כרתי ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיכרתו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.



סלקא (תרד - עלי מגול)

לוקחים סלקא ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיסתלקו אויבנו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.



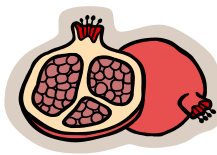
קרא (קרע - דלורית)

לוקחים קרא (דלעת) ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתקרע רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכותינו.



רימון

לוקחים רימון (מתוק) ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה מלאים מצות כרימון.



תפוח בדבש

לוקחים פרוסת תפוח טובלים בדבש או תפוח מבושל בסוכר ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

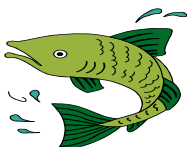


ראש של כבש

לוקחים ראש של כבש ואומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב. ותזכור לנו אֵילו של יצחק אבינו ע"ה, בן אברהם אבינו ע"ה.



והנוהגים לקחת דג אומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנפרה ונרבה כדגים ותשגיח עלינו בעינא פקחא.



תכלה השנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה

סגולות לראש השנה

ברינה יקצורו

א. יתאמץ בכל כוחו לשלוט ביצרו לבל יבוא לידי כעס והקפדה בתוך ביתו - ביחוד בלילי ראש השנה ויומיהם. טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר. ונכון ללמוד משניות מסכת ראש השנה בסעודת ראש השנה, כי דבר בעתו מה טוב (אפשר פרק אחד בכל סעודה) [ילקו"י מועדים עמ' לב].

ב. השפעה עצומה על כל השנה יש בכך, שלאחר תפילת ערבית של ר"ה, יכנס אב המשפחה לביתו בשמחה ויברך את כולם במאור פנים "לשנה טובה תכתבו". ואח"כ יאמר 'פתח אליהו' עד 'קם רבי שמעון' ויוסיף פסוקי ברכה (הנמצאים במחזורים), ויזהרו שלא לדבר דברי חולין!

ג. כותב רבי חיים פלאגי זצ"ל: "יאמר ברכת 'שהחיינו' בליל ר"ה, לאט ובאימה וביראה, ויכוון: הוודות לה' יתברך שזיכה אותנו לחיות גם בשנה זו ולהגיע לרגע זה, ויזכור שיש אנשים שלא זכו להגיע ללילה הזה, רח"ל. והאומרה בשמחה והודאה, סגולה היא שגיגע גם לר"ה הבא בשמחה!"

ד. נהגו לאכול בשני הלילות של ראש השנה מיני מאכלים [ה"סימנים"], לסימן טוב לכל ימות השנה.

ה. וסגולה לזכות ביום הדין, כתב הרש"ש זצ"ל, שמי שיקבל עליו ביום הדין, ובפרט בתקיעת שופר אפילו קבלה אחת, הוא ערב שהקבלה הזאת תהיה לו למליץ יושר. ולכן אם אדם יקבל על עצמו למשל לברך ברכת המזון מתוך הסידור, כי בדוק ומנוסה שברכת המזון מתוך הסידור, סגולה היא לבטל גזירות קשות ורעות וגם סגולה לפרנסה (הגרא"מ ש"ך צוק"ל בשיחה לאברכים).

ו. ואפשר להתחזק באמירת אמון. לברך ברכות באופן שאזניו שומעות את מה שמוציא מפיו, לומר 'שלום' בשמחה לחבריו, וכשכנס לביתו, ועוד.

ז. התפילות בראש השנה תהיינה בשמחה, בטוב לבב, בנעימה קדושה, ומתוך כוונה שלימה, כי בטוחים אנחנו בישועת הקב"ה - שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. ומכל מקום, אדם שמתעורר מעצמו בבכיה ומתפלל בדמעות שליש, אין בזה חשש איסור כלל. [חזו"ע ימים נוראים פ"ז]

בברכת התורה ברינה רון

"לאָדס מעַרְכֵי לֵב וּמַח' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון

הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה

רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן



להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עווד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: יוקטריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תופר יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה רייזל בת מינה הדס הודיה בת פאולה שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אושר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים